

Микола ДМИТРЕНКО

ФОЛЬКЛОР: КАТЕГОРІЯ ЖАНРУ (Огляд дефініцій та коментарі)

Висвітлено актуальну методологічну проблему — розуміння суті та специфіки категорії жанру фольклорного. Здійснено огляд дефініцій термінопоняття «жанр фольклорний», прокоментовано різні підходи учених до вивчення жанру фольклорного в українській та зарубіжній фольклористиці. Наголошено на потребі при визначенні поняття «жанр фольклорний» враховувати зміст, форму, функції, середовище побутування тощо.

Ключові слова: фольклор, жанр, специфіка фольклору, поетика, класифікація, мотив, функція, система.

© М. ДМИТРЕНКО, 2014

У світовій фольклористиці категорія жанру (франц. *genre* — рід, вид) як об'єкт дослідження в останні десятиліття втрачає позиції. У жовтні 2010 року під час засідання Американського фольклорного товариства Алан Файн доповіддю «Фольклор малого: малі групи та сфера професійного знання» фактично започаткував новий соціологічно-фольклористичний напрям вивчення суспільства через соціум із його різноманітними локальними та професійними середовищами, масовими акціями та подіями і відповідно певними фольклорними явищами, що витворені під час цих подій, супроводжують повсякденне життя малих соціальних колективів. Отже, актуалізується вивчення не виконавця (носія, респондента під час виконання твору), тексту і контексту, а інтегроване пізнання вченими різних галузей наук фольклорних елементів соціального життя (соціальні норми, поведінку, політику, етикет і т. п.).

Балансування на межі фольклористики і соціології, зазначає українська фольклористка І. Головаха-Гікс, яка тривалий час проживає в США, є трендовим напрямом сучасної американської фольклористики, «концепції тексту, жанру вже не є актуальними й не використовуються у працях сучасних фольклористів. Сучасні фольклористи США радше вивчають антропологію та соціологію побуту і фольклорні елементи соціального життя [...]. На перший план виступає тенденція розгляду фольклору в соціополітичному дискурсі: фольклор сексуальних, етнічних, расових меншин, фольклор політичних угруповань, охорона здоров'я та фольклор, екологія та фольклор тощо. Фольклор вивчають не з точки зору тексту, контексту чи виконавства, а в широкому колі соціальної тематики: гендерні відносини, глобалізація, ідентичність, фемінізм, комерція» [6, с. 78—179].

Своєрідне «бродіння фольклористичних умів» щодо категорії жанру протягом останніх десятиліть відбувається не лише в США, а й у тих країнах, де фольклор як традиція або не має тисячолітньої давнини, або тяглість традиції помітно втрачається, або ж дослідники «передозовують» у прагненні новаторства й амбітної оригінальності, пропонуючи досить спекуляційні моделі й схеми поховання традиції на догоду глобалізаційній тенденції уніфікації культурного розмаїття й витворення сучасної вселюдської монокультури масового вжитку з метою наживи.

Увага до категорії жанру спостерігається вже в період романтизму, коли активні збирачі фольклору

намагалися впорядкувати, класифікувати матеріали за певною системою. Так з'явився поділ пісень не лише за гендерною ознакою («чоловічі», «жіночі» у збірках В. Караджича, М. Максимовича, Вацлава з Олеська, згодом — за інерцією — і в Я. Головацького), а й за тематичним спрямуванням та функціональним призначенням: обрядові, історичні, сімейні, любовні, «веселі» тощо.

У передмові до збірки 1827 р. М. Максимович перший в історії української фольклористики запропонував класифікацію пісень за групами і жанрами. Відчуваючи потребу глибших теоретичних знань, молодий дослідник (а було йому двадцять чотири роки) висловив застереження: «Надаю можливість іншим звести пісні до системи і потім простежувати наслідки цього» [15, с. III—IV]. Далі вчений коротко виклав «зміст і характер» народних пісень. Перелік груп пісень неоднорідний: враховано то ширший видовий, то вужчий жанровий критерії; поділ в одному випадку враховує зміст і форму пісень, в іншому — лише зміст. Отже, передусім це козацькі пісні, думи (термін до наукового обігу впроваджено в українській фольклористиці вперше), балади, любовні пісні, пісні святкові та обрядові, заклиральні, веселі і карикатурні, забавні, сороміцькі, танцювальні. Обрядові пісні, що ввійшли до останньої, четвертої, книги (розділу) збірки мають чіткі жанрові означення: веснянка, троїцька, купальська, пісні на обжинки, пісня зажнивна, весільна, колядка, щедрівка, посипальна пісня.

У знаменитому альманасі «Русалка Дністрова» (1837) матеріали також класифіковано за простою схемою: думи і думки (історичні, козацькі, про Довбуша), обрядові пісні (колядки, гагілки, «ладканя» — весільні).

У навчальному посібнику «Пісенні жанри українського фольклору» Л. Копаниця зазначила: «Усі існуючі в українській фольклористиці класифікації народної поезії, починаючи з найвидатніших збірок XIX—XX ст. і до сучасності, свідчать про величезний різнобій у класифікації пісенного матеріалу, в основу якої покладалося практично-інтуїтивне освоєння...» [13, с. 27].

Жанрова специфіка фольклору, його класифікація залежить від розуміння вченими категорії жанру як поняття фольклористики. На наш погляд, багатомірність цього поняття створила чимало труд-

нощів науковцям, для деяких воно стало нездоланим бар'єром, внаслідок застосування неадекватних методологічних підходів до розуміння специфіки фольклору як універсальної системи. Відтак визначення категорії фольклорного жанру, як правило, не мають узагальнюючого характеру, а лише такий, що стосується певного конкретного масиву усної традиційної нематеріальної культури (скажімо, пісень, прози — казкової і неказкової, малих жанрів тощо) [16, с. 365—375; 25].

Ще з XIX ст. спостерігається подвійна тенденція розуміння фольклорного процесу: як процесу деградації і як лінійного розвитку від простішого до складнішого. Зокрема, А. Каргін стверджує, що «можна нанизати фольклор на ланцюг свідомості та вибудувати народження фольклорних жанрів» [12, с. 348]. Образ, як бачимо, не зовсім коректний та й щодо жанротворення спрощений.

І. Березовський у статті «Жанр фольклорний», що ввійшла до «Української літературної енциклопедії», коротко окреслив основні характеристики категорії: «Жанр фольклорний — здебільшого видове (значною мірою умовне) історичне поняття фольклорної поетики, що об'єднує класифікацію фольклорних творів за різними типами їх поетичної структури. Органічність поєднання найхарактерніших рис, визначальних для певної форми ставлення до дійсності, і елементів художньої структури зумовлюють важливу роль Ж. ф. у функціонуванні творчості, в процесі передачі фольклорних традицій. Кожен Ж. ф. спирається на специфічну, історично змінну життєву установку, відзначається своєю амплітудою піднесення і затухання, чим і характерна жанрова структура кожного етапу розвитку фольклорного процесу. Цим пояснюється те, що єдиного принципу визначення, більш-менш задовільної жанрової класифікації досі не вироблено. Фольклорні жанри розмежовуються за різними ознаками: родовими (епічний, ліричний, драматичний жанри); особливостями форми викладу матеріалу (жанри пісенні, оповідні, речитативні та ін.); способами зв'язку з ритуально-обрядовим елементом (обрядова, необрядова лірика тощо); ознаками середовища, в якому виникають та поширюються твори певних жанрових різновидів (пісні родинного життя, чумацькі, наймитські, рекрутські та ін.); розрізняють казкову й неказкову прозу [...]; віковими особливостями чи-

тачів¹ (напр., дитячий фольклор); за ознаками розміру тексту (напр., так звані малі жанри — прислів'я, загадки тощо)» [2, с. 193—194]².

Автор цієї дефініції уник хибного погляду багатьох вчених радянського періоду на лінійне походження фольклорних жанрів та їхню трансформацію, слушно наголосив на автономності формування жанрів залежно від історичного процесу, конкретного середовища.

У «Малій енциклопедії українського народознавства» В. Сокіл визначив категорію жанру як «тип поетичної структури, нерозривно пов'язаної зі змістом певного ідейно-естетичного та життєво-побутового призначення» [24, с. 203]. До того ж, «суттєвим і обов'язковим для всіх Ж. ф. є сукупність поетичної системи поезики» [24, с. 203].

Дві статті з фольклорної жанрології опублікувала О. Гінда [3; 4]. Авторка оглянула переважно російськомовні джерела, передусім положення В. Проппа та Б. Путилова. Російська фольклористика й досі надто залежна від згаданих авторитетів.

О. Гінда констатує, що «статус терміна «жанр» у фольклористиці не можна вважати органічним. Перенесена з монодисциплінарної сфери літературознавства у синкретичну матерію фольклорних явищ категорія жанру, попри маніфестовану термінологічну легітимність, виявилася нездатною відобразити специфіку фольклорної «матерії», і таким способом стала своєрідним прокрустовим ложем для деяких груп творів, котрі з тих чи інших причин таки не вписалися у схеми жанрових класифікацій» [3, с. 210]. Хоч висловлені думки О. Гінди неаргументовано, мають категоричну (чи свідомо провокаційну?) форму, усе ж актуалізація проблем фольклорної жанрології сьогодні на часі.

Поняття категорії жанру В. Пропп висловив у статтях «Принципи класифікації фольклорних жанрів» та «Жанровий склад російського фольклору», що були вперше опубліковані 1964 р. і ввійшли до збірника «Фольклор і дійсність» (1976). Вчений вважав, що «жанр — поняття суто умовне» [18, с. 174]. Але це саме та умовність, що про неї науковці мають домовлятися. Отже, «жанр визначається його поезикою, побутовим застосуванням, фор-

мою виконання і стосунком до музики. Жодна ознака окремо, як правило, ще не характеризує жанру, він визначається їхньою сукупністю. Не у всіх випадках необхідні всі аспекти, але, наприклад, для всього пісенно-віршового фольклору вони обов'язкові» [18, с. 177].

Послідовники В. Проппа, історики фольклористики й теоретики фольклору, автори енциклопедичних статей, як правило, цитують початок статті «Жанровий склад російського фольклору»: «Під «жанром» ми будемо розуміти сукупність творів, об'єднаних спільністю поетичної системи, побутового призначення, форм виконання і музичного ладу» [17, с. 28]. Ці аспекти, зрозуміло, для визначення жанру не завжди будуть необхідні; так врахування музичних форм потрібен лише для вивчення пісенних видів; врахування побутового призначення важливе при вивченні обрядової поезії, але може не мати істотного сенсу для інших видів фольклору і т. п.

Коли з'ясовано жанрові характеристики твору чи групи творів, тоді можна здійснювати класифікацію фольклору. Проте для наукової класифікації, за В. Проппом, варто враховувати ряд вимог: 1) виокремлена ознака має відображати суттєві сторони явища (напр., розподіл прислів'їв за абеткою — не науковий, оскільки враховує несуттєву ознаку); 2) вибрана ознака має бути постійною, а не змінною; 3) основоположна ознака повинна бути сформульована чітко, без її можливого різночитання і розуміння [17, с. 179—181].

Б. Путилов вважав: «Поетика окремого тексту — це конкретний варіант поезики жанру, реалізація його принципів. Поетика жанру завжди жанрово зумовлена і жанрово реалізована. До певної міри вона жанрово замкнена» [21, с. 244].

Тридцятирічний науковий дискурс частково спростував це положення в аспекті «жанрової замкненості». Скажімо, С. Грица, виходячи з розуміння категорій «пісенної парадигми» та «модус мислення середовища», писала, що фольклорний твір, на відміну від професійного, без жанрової трансформації не мислиться. Він «уявляється як *множина елементів*, кожен з яких реально або потенційно входить в нову систему. Так, наприклад, одна і та ж пісня в одному середовищі може бути інтерпретована в суворо-епічному, в іншому — гротескно-танцювальному, ще в іншому — в розспівно-ліричному

¹ Літературознавчий термін «читач» тут малодоречний.

² Пор. визначення категорії жанру в літературознавстві [13, с. 364—365].

стилі. Квалітативні характеристики кожного такого варіанту в остаточному плані визначає не стільки їх побутове призначення, скільки характер мови середовища, що сама по собі є відображенням функціональності вищого порядку — мислення з установкою на певний тип відображення дійсності — епічний, ліричний, гротескний» [8, с. 51].

Та й сам Б. Путилов згодом глибше обґрунтував власне розуміння категорії жанру. Це поняття містить у собі «історично сформовану і реалізовану у творах (як низка універсалій) систему змістових, власне поетичних, функціональних і виконавських принципів, норм, стереотипів, за якими стоять вироблені колективним досвідом уявлення» [22, с. 155].

В історичній типології процесу жанротворення Б. Путилов допускав наявність п'яти характерних етапів: 1) виокремлення жанрів з певного фольклорно-синкретичного масиву та їх поступове самовизначення; 2) еволюція сформованих жанрів; 3) припинення розвитку окремих жанрів та їхня трансформація у якісно нові жанри; 4) функціонування нових жанрів із можливою трансформацією — формуванням інших жанрів чи затуханням інсуючих; 5) виникнення нових жанрів унаслідок творчої переробки існуючих [20, с. 197—199].

Відповідно до такої загальної гіпотетичної картини та напрацювань інших дослідників учені почали викоремлювати п'ять стадій функціонування фольклорних жанрів: 1) формування (оформлення жанрової структури); 2) активного побутування; 3) активного збереження (своєрідне «закостеніння», активне виконання без творчого розвитку); 4) пасивного збереження (твори майже не виконуються, а «консервуються», частина редукує, забувається; 5) пам'ять про жанр (напр., билини).

До цього переліку можна додати істотну властивість тих жанрів, що законсервовані, перебувають у стадії пасивного збереження, набувати актуальності за нових умов. Процес реактуалізації зафіксовано у вислові «Стара пісня (казка) на новий лад».

Відомий дослідник поезики народної пісні О. Дей розробляв принципи класифікації фольклору у зв'язку з підготовкою до видання академічної серії в 50-ти томах «Українська народна творчість». У статті «Принципи класифікації народних пісень» (1966) вчений писав, що при визначенні жанру того чи того твору «вирішальною мусить бути його суть»

[10, с. 6]. Загалом варто враховувати комплекс ознак: «тематика, функціональна природа (участь твору у певному побутовому чи етнографічному традиційному явищі), емоційний характер ставлення до зображуваної дійсності і специфіка музично-поетичних засобів. Стійка спільність суттєвого комплексу певних творів дає підстави зараховувати їх до одного й того ж жанру; саме ця спільність відображає їх жанрову специфіку» [10, с. 6; 7].

Схожу з О. Деєм позицію займає і В. Анікін, який, вважає категорію жанру основною одиницею вивчення фольклору, яка «виникає і оформляється як тип внутрішньої образно-структурної і композиційно-поетичної організації» [1, с. 97]. Вчений особливо наголошує на змістовій складовій фольклорних творів: «Складно визначити жанрові ознаки поза вивченням змісту художніх творів» [1, с. 97]; «жанр поєднує в собі змістові і формальні ознаки; поєднання їх здійснюється на основі цілеспрямованого втілення змісту» [1, с. 98]. І як підсумок: «Жанри зберігаються доти, поки здатні вміщувати в себе новий зміст, доки жанровому змісту і жанровій формі знаходиться відповідність у темах, їхній розробці, поки стиль не суперечить цілісній і не надщербній передачі нового змісту» [1, с. 109]. Відтак жанр, на думку В. Анікіна, можна тлумачити як «пізнавальну форму, особливу структурно-мислительну фігуру, художню модель пізнання світу» [1, с. 111].

У короткій дефініції С. Росовецького також акцентовано на формально-змістовій домінанті: «У фольклористиці жанр — це тип словесної (часто також музичної) форми, усталеної в народному побуті та пов'язаної з повторенням певних змістових елементів» [23, с. 39].

Дослідників об'єднує прагнення комплексного аналізу категорії жанру на основі характеристики змістових, формальних, функціональних ознак. Проте у фольклорі як динамічному природно-біологічному та культурно-історичному явищі твори мають неоднорідну жанрову природу; для кожного масиву творів властиві свої основоположні риси. Та й не варто нехтувати національною специфікою традиційної творчості, адже, скажімо, лише українці витворили такі жанри, як дума, щедрівка, коломийка. Зрештою, національний, регіональний, соціолокальний чинники у жанрології потребує спеціальних досліджень.

У словнику наукової і народної термінології «Східнослов'янський фольклор» подано таку узагальнену дефініцію: «Жанр фольклору складає група творів, спільність якої об'єктивно визначається тією сферою дійсності, на яку спрямована художня свідомість народу, схожим характером проблематики, а також призначенням у житті; ця спільність виражена в більшій чи меншій схожості принципів і засобів типізації, композиційної будови, стилістичних засобів. Визначаючи межі жанрів, доцільно виходити з об'єктивно властивої їм цілісності, яка відображає єдність змісту, художньої форми і суспільно-побутової функції» [9, с. 71].

У цьому визначенні вразливими місцями є декілька моментів: 1) «художня свідомість народу»; 2) «єдність змісту, художньої форми». Мабуть, точніше було б: «фольклорна свідомість народу», адже фольклор містить як художні, так і нехудожні сегменти (елементи, компоненти). Це ж стосується й «художності» форми. Та й незалежно від цього є жанри, в яких зміст може мати спільну основу (тематичну, образно-персонажну та ін.), а форма неоднорідною, нестабільною, «нефіксованою», відкритою, частково аморфною. Спостерегти це можна навіть на прикладі переказів, оповідань, наративів про сновидіння тощо, коли значну роль відіграють не стільки фактори індивідуального таланту оповідача, рівня його естетичного розвитку, стан пам'яті, міра імпровізаційності, але й середовище спілкування та інші чинники.

Частина фольклорних даних жанрово недооформлена, не містить тієї необхідної «сукупності ознак» для визначення жанру, однак має певну інформацію родового чи видового рівнів. Свого часу М. Номис, видаючи збірку паремій, що стала в історії української фольклористики класичною, в назві відобразив саме такий підхід: «Прислів'я та приказки і таке інше» (1864). Оце «таке інше» у фольклорі трапляється часто особливо у процесі спілкування, різноманітних ситуативних контекстах («фольклор мовленнєвих ситуацій»), коли порушується жанрова цілісність творів, фрази із різних жанрових утворень достатньо чітко підтримують діалог мовців. Підставою для такого порозуміння є фактор спільної фольклорної свідомості носіїв (жанрова свідомість — поняття вужче).

Жанрово-тематичний (зміст, форма, тема, мотив) та функціональний принципи класифікації фольклор-

них матеріалів покладено в основу багатьох збірок. У змісті творів основним елементом жанру дослідники виокремлюють мотив [13, с. 41; 19, с. 141—145].

Саме за мотивами О. Потебня висвітлив жанр колядок та щедрівок у фундаментальній монографії «Пояснення українських та спільних із ними пісень» (1887). На основі мотивів створив каталог українських народних балад О. Дей [11]. Функціональний, структурно-композиційний і тематичний (змістовий, мотивний) дали підставу Л. Єфремовій підготувати й опублікувати значну працю в трьох книгах — «Каталог українського пісенного фольклору» (2009—2011).

Отже, зміст, форма, функція — надзвичайно важливі, але загальні характеристики категорії жанру. Очевидно, для глибшого розкриття специфіки фольклорного жанру необхідно окреслювати повніше коло ознак. Тим більше, що багато жанрів у світовому фольклорі спільні, фольклор має донаціональну, національну, наднаціональну (інтернаціональну), регіональну, локальну специфіку. В глобалізаційно-інформаційну епоху жанри фольклору актуалізуються через інтернет-мережу, набувають нових додаткових характеристик.

1. Аникин В.П. Теория фольклора : Курс лекций / В.П. Аникин. — М. : КДУ, 2004. — 432 с. — (2-е изд., доп.).
2. Березовський І.П. Жанр фольклорний / І.П. Березовський // УЛЕ. — Т. 2. — К., 1990. — С. 193—194.
3. Гінда О.М. Жанр фольклорний: маніфестація терміна як проблема / О.М. Гінда // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. — Львів, 2007. — Вип. 41. — С. 209—214.
4. Гінда О.М. Жанр фольклорний / О.М. Гінда // Українська фольклористика : Словник-довідник. — Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2008. — С. 127—129.
5. Гінда О.М. Понятійне поле теоретичної фольклористики (до постановки проблеми) / О.М. Гінда // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. — Вип. 31. — Львів, 2003. — С. 32—42.
6. Головаха-Гікс І. На межі соціології і фольклористики: роль «Первісного громадянства» Катерини Грушевської в розвитку соціогуманітарної науки в Україні / Інна Головаха-Гікс // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2011. — № 4. — С. 177—184.
7. Грица С.Й. Принципи класифікації і наукового видання української словесно-музичної народної творчості на сучасному етапі : доповіді на VI Міжнарод. з'їзді сла-

- вістів (Прага, серп. 1968) / С.Й. Грица, О.І. Дей. — К. : Наукова думка, 1968. — 38 с.
8. Грица С. Категорія парадигми у вивченні варіаційної специфіки фольклору / Софія Грица // Фольклор у просторі та часі: Вибр. статті. — Тернопіль : Астон, 2000. — С. 40—51.
 9. Гусев В.Е. Жанр / В.Е. Гусев // Восточнославянский фольклор: Словарь научной и народной терминологии. — Мн., 1993. — С. 70—72.
 10. Дей О.І. Принципи класифікації народних пісень / О.І. Дей // НТЕ. — 1966. — № 2. — С. 3—17.
 11. Дей О.І. Українська народна балада / О.І. Дей. — К. : Наукова думка, 1986. — 263 с.
 12. Каргин А.С. Прагматика фольклора. Сборник статей, докладов, эссе / А.С. Каргин. — М. : Государственный республиканский центр русского фольклора, 2008. — 480 с.
 13. Копаниця Л.М. Пісенні жанри українського фольклору : Навчальний посібник / Л.М. Копаниця. — К. : Київський університет, 2004. — 222 с.
 14. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / автор-укладач Ю.І. Ковалів. — Т. 1. — К. : Академія, 2007. — 608 с.
 15. Максимович М. Предисловие / М. Максимович // Малороссийские песни, издание М. Максимовичем. — М., 1827. — С. III—IV.
 16. Мишанич С.В. Жанрова система українського фольклору / С.В. Мишанич // С.В. Мишанич. Фольклористичні та літературознавчі праці. — Т. 2. — Донецьк, 2003. — С. 365—375.
 17. Пропп В.Я. Жанровый состав русского фольклора / В.Я. Пропп // Поэтика фольклора (собр. трудов В.Я. Проппа) / сост., предисловие и комментарии А.Н. Мартыновой. — М. : Лабиринт, 1998. — С. 28—69.
 18. Пропп В.Я. Принципы классификации фольклорных жанров / В.Я. Пропп // Поэтика фольклора (собр. трудов В.Я. Проппа) / сост., предисловие и комментарии А.Н. Мартыновой. — М. : Лабиринт, 1998. — С. 173—184.
 19. Путилов Б.Н. Мотив как сюжетобразующий элемент / Б.Н. Путилов // Типологические исследования по фольклору : сб. статей памяти В.Я. Проппа. — М., 1975. — С. 141—145.
 20. Путилов Б.Н. О процессе жанрообразования в фольклоре / Б.Н. Путилов // Актуальные проблемы современной фольклористики. — Ленинград, 1985. — С. 197—199.
 21. Путилов Б.Н. Современные проблемы исторической поэтики фольклора в свете историко-типологической теории / Б.Н. Путилов // Фольклор. Поэтическая система. — М. : Наука, 1977. — С. 14—22.
 22. Путилов Б.Н. Фольклор и народная культура / Б.Н. Путилов. — СПб., 1994. — 239 с.
 23. Росовецький С.К. Український фольклор у теоретичному висвітленні / С.К. Росовецький. — К. : Київський університет, 2008. — 623 с.
 24. Сокіл В.В. Жанр фольклорний / В.В. Сокіл // Мала енциклопедія українського народознавства / за ред. С. Павлюка. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2007. — С. 203.
 25. Специфика фольклорных жанров / отв. ред. Б.П. Кирдан. — М. : Наука, 1973. — 304 с.

Mykola Dmytrenko

ON FOLKLORE AS A CATEGORY OF GENRE

In the article has been considered an actual methodological problem as for understanding the nature and specificity of folklore as genre category. Definitions of term folklore genre have been presented with scholars' commentaries on different approaches to the genre studies in genre of Ukrainian and foreign folklore. It has been underlined the need for studies in the folklore genre with consideration of its contents, form, function, environment of existence, etc.

Keywords: folklore, genre, specifics of folklore, poetics, classification, motif, function, system.

Микола Дмитренко

ФОЛЬКЛОР: КАТЕГОРИЯ ЖАНРА

Освещается актуальная методологическая проблема — понимание сущности и специфики категории жанра фольклорного. Рассматриваются дефиниции терминопонятия «жанр фольклорный», прокомментированы различные подходы ученых к изучению жанра фольклорного в украинской и зарубежной фольклористике. Акцентируется внимание на необходимости при исследовании понятия «жанр фольклорный» учитывать содержание, форму, функции, среду бытования и пр.

Ключевые слова: фольклор, жанр, специфика фольклора, поэтика, классификация, мотив, функция, система.